

“Günümüzde Hz. Muhammed’i (s.a.v.)
Nasıl Anlamalıyız? Konferansı”;
Prof. Dr. Muhammed Mustafa el-A‘zamî,
Altunîzâde Kültür ve Sanat Merkezi;
12 Aralık 2006

Üsküdar Belediyesi Altunîzâde Kültür ve Sanat Merkezi’nde düzenlenen “Günümüzde Hz. Muhammed (s.a.v.)’i Nasıl Anlamalıyız?” başlıklı konferansa, el-A‘zamî Hocanın hayatı ve eserleriyle ilgili kısa bir bilginin verilmesiyle başlandı. Resûlullah sevgisiyle dolu olduğunu belirttiği İmam Şâfiî’nin *er-Risâle*’sindeki duasıyla sözlerine başlayan el-A‘zamî, günümüzde Peygamber Efendimizin sîresinin nasıl okunup anlaşılması gerektiği konusunu ancak kendi hayatından, tecrübelerinden istifade ederek çeşitli temsili kıssalarla anlatabileceğini belirterek konuşmasına giriş yaptı.

1975 yılında Chicago’da İmâm Buhârî’nin doğum yıl dönümü münasebetiyle düzenlenen bir kongredeki tecrübesini anlatarak, her ortamın kendine göre çeşitli kurallarının olması gibi ilim meclislerinin de kendine has âdâbının bulunduğunu belirten el-A‘zamî, Hz. Peygamber’in (s.a.v.), adının zikredildiği ortamda kendisine salavât getirmeyeni ‘*cimri*’ olarak nitelendirdiği hadisi hatırlatarak dinleyicilerden konferans süresince ve hayatları boyunca Hz. Peygamber’in (s.a.v.) adını her duyduklarında ona salavât getirmeleri hususunda ricada bulundu. Günümüzde bazı kimselerin Peygamber Efendimizin (s.a.v.) adını herhangi bir saygı ifadesi kullanmadan eserlerinde zikrettiklerini ifade ettikten sonra bu durumu bir ‘*hastalık*’ olarak nitelendirdi ve Müslüman düşünürlerin bu konuda daha hassas davranmaları gerektiğine dikkat çekti. Ayrıca konferans süresince anlatacaklarının temel vurgusunun da bu husus olacağına işaret etti.

Muhammed Mustafa el-A‘zamî, Diyobend’de öğrenciyken büyük bir âlim olan hocası eş-Şeyh Hüseyin Ahmed el-Medenî’nin yere attığı hurma çekirdeğini yerden alıp ağzına koyacak kadar onu çok sevdiğini iddia eden; fakat hocanın tavsiyelerini, yasaklarını dikkate almayan bir arkadaşıyla aralarında geçen olayı anlattıktan sonra “*asil seven sevdiği kişiyi memnun eden, onun emir*

ve yasaklarını dikkate alan, tavsiyelerine uyan kişidir” şeklindeki gerçeğini dinleyicilerle paylaştı. Ayrıca anlattığı bu olayı Danimarka’da Hz. Peygamberi (s.a.v.) tasvir eden karikatürü protesto etmek için İslâm dünyasındaki tepkilerle ilişkilendirerek Hz. Peygamber (s.a.v.)’in karikatürünü çizen kişiyle ona iman ettiğini söylediği hâlde onun emir ve yasaklarını dikkate almayan kişi arasında herhangi bir fark olmadığı gerçeğini vurguladı. Daha sonra Hz. Peygamber’in (s.a.v.) adının zikredildiği ve okunduğu her yerde Müslümanların ona salavât getirmelerinin gerekliliği ile herkesin kendini hesaba çekerek Hz. Peygamber’e (s.a.v.) ne kadar itaat ettiğini sorgulaması ve bunun sonucunda ona bağlılığını daha da artırmasının gerektiği hususlarının altını çizdi.

Bu kıymetli açıklamalardan sonra Prof. Dr. el-A‘zamî sîretin konumuna, önemine ve onun nasıl okunup anlaşılması gerektiğine değindi. Bu çerçevede Hz. Peygamber’in (s.a.v.) bütün insanlar için eşsiz ve mükemmel bir model olduğunu vurgulayarak Sevgili Efendimiz’in (s.a.v.) siyeri için ‘*büyük bir süper market*’ teşbihinde bulundu. Çünkü Resûlullah (s.a.v.), eşsiz bir baba, eş, dost, hâkim, komutan ve devlet başkanıdır. Onun hayatına uygun şekilde ve Allah’ın rızasını kazanma ümidiyle gerçekleştirilen her fiil de kişiye ibadet etmiş gibi sevap kazandırır. el-A‘zamî, “Hz. Peygamber’in (s.a.v.) kâtipleri ve arşivi” isimli araştırmasından söz ederek hayatın detaylarıyla ilgili herhangi bir konuyu merak eden birisinin Hz. Peygamber’in (s.a.v.) örnek hayatında ilgili hususu mutlaka bulabileceğini ve bulduğu şeyin de kendisi için hem faydalı hem de yeterli olacağını ifade etti.

el-A‘zamî, Batı’da yapılan bir kısım araştırmalarla Kur’ân-ı Kerim’in ve hadislerin yok edilmeye çalışıldığına dikkat çekerek; bazı Batılıların Kur’ân-ı Kerim’in sonradan yazıldığı, bütün hadislerin uydurma oldukları ve Hz. Peygamber’in (s.a.v.) hayalî bir kişilik olup tarihte böyle birisinin yaşamadığı şeklinde çeşitli iddialar ortaya attıklarını kaydetti. Özellikle bazı müsteşriklerin hicret, devlet yönetimi, cihad ve fetih faaliyetlerinin olduğu Medine dönemini tamamen göz ardı ederek Batılıların hoşuna gidecek şekilde siyeri yeniden inşa etmeye çalıştıklarına ve bu durumun son derece tehlikeli olduğuna dikkat çeken el-A‘zamî, bu hususta Müslümanları daha dikkatli olmaya çağırdı. Öncelikle batı dillerinde yazılan bu tür eserlerin daha sonra İslâm dünyasında tercüme edildiğini ve bazı Müslümanların da esas amaçlarından habersiz bir şekilde bu çalışmalara önem atfettiklerine değinen el-A‘zamî, bazı Yahudi ve Hıristiyan araştırmacıların, eserlerini İslâm’ı tahrif etme amacıyla yazdıklarını belirtti. Ayrıca bazı oryantalistlerin İslâm ile ilgili yaptıkları çalışmalarda Müslümanların kendi kaynaklarında yer alan çeşitli bilgileri de ya kısmen ya da tamamen tahrif ederek ele aldıklarından söz edip, Batılardan gelen çalışmalar hususunda dikkatli olunması gerektiğine vurguda bulundu.

el-A‘zamî, konuşmasının sonunda, katılımcılara iki tavsiyede bulunarak konuşmasını bitirdi. İlk tavsiyesi kendi kitabımızı, dinimizi, kültürümüzü,

tarihimizi hem eski hem yeni güvenilir, dinine bağlı şahsiyetlerin eserlerinden; kendi gözümüzle, kalbimizle, aklımızla okumamız; ikinci tavsiyesi de İmâm Nevevî'nin yazmış olduğu ve bugün hem Türkçe'ye hem de başka dillere tercüme edilen *Riyâzü's-Sâlihîn* (*Riyâzü's-Sâlihîn: Peygamberimizden Hayat Ölçüleri*, I-VIII, çeviri ve şerh: M. Yaşar Kandemir, İ. Lütfi Çakan, Raşit Küçük, İstanbul: Erkam Yayınları 1997) adlı eserden birkaç hadisin özellikle aile fertlerinin tamamının bulunduğu bir tatil günü beraberce okunması ve söz konusu eserde yer alan duaların çocuklara ezberletilerek onların da kendi çocuklarına ezberletmelerinin vasiyet edilmesi şeklindeydi. Samimi bir sohbet havasında gerçekleşen ve yaklaşık bir buçuk saat süren konferans katılımcılardan gelen bazı sorular ve bunların cevaplandırılmasıyla sona erdi.

Rahile YILMAZ

MÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hadis, İSTANBUL